

Notat af udenrigsministeriets direktør 18. sep. 1943¹⁾

Følgende blev den 18. september 1943 noteret af udenrigsministeriets direktør, Nils Svenningsen.

Fredag den 17. september kl. ca. 19.45 telefonerede Dr. Stahlmann²⁾ og meddelte følgende:

Det var rigtigt, at der havde været foretaget en aktion mod den jødiske menigheds kontor i Ny Kongensgade. Det havde dog kun været "eine recht kleine Aktion"³⁾, idet der kun havde deltaget to funktionærer. De pågældende havde gennemgået og delvis medtaget forskellige papirer ("Unterlagen"⁴⁾). Grunden til denne undersøgelse var, at der forelå en række meldinger om, at der på det jødiske kontor forelå belastende materiale (med hensyn til tyskfjendtlig virksomhed). Aktionen var beordret af det tyske politi, men havde intet som helst at gøre med jødespørgsmålet.

Undersøgelsen var altså ikke rettet mod den jødiske menighed som sådan, men udelukkende fordi man derved mente at kunne komme i besiddelse af bevismateriale i sager om tyskfjendtlig virksomhed. Når man havde benyttet en stor automobil, var grunden den, at man havde villet være forberedt på at kunne medtage et stort materiale.

Jeg bemærkede, at det var mig bekendt, at man ikke blot havde været på kontoret i Ny Kongensgade, men også i synagogen. Dr. Stahlmann svarede, at henvendelsen i synagogen udelukkende var sket for at afhente hr. Fischer, der befandt sig der⁵⁾.

Jeg gjorde derefter overretssagfører Rothenborg bekendt med, hvad Dr. Stahlmann havde oplyst, idet jeg fremhævede, at Dr. Stahlmann stærkt havde understreget, at der ikke var tale om nogen aktion mod jøderne⁶⁾.

Den 18. september 1943

Nils Svenningsen

1. Nils Svenningsen var som udenrigsministeriets direktør havnet i en ledende rolle over for tyskerne, efter den danske regering var ophørt med at fungere den 29. august 1943.
2. Friedrich Stahlmann arbejdede i det tyske gesandtskab hele perioden 1940-45.

3. "Eine recht kleine Aktion" – en ret lille aktion.
4. "Unterlagen" – bilag.
5. Hr. Fischer var bibliotekar i den jødiske menighed.
6. Overretssagfører Max Rothenborg var medlem af den jødiske menighed.

Om kilden

Notat af udenrigsministeriets direktør 18. sep. 1943

Nils Svenningsen, som var departementschef og direktør i udenrigsministeriet, har noteret, at han har talt med Friedrich Stahlmann, som arbejdede i det tyske gesandtskab. Friedrich Stahlmann har forsikret, at den aktion, hvori Mosaisk Trossamfunds protokoller blev beslaglagt, intet som helst har at gøre med jødespørgsmålet. Denne forsikring har Nils Svenningsen videreformidlet til Max Rothenborg, som var overretssagfører og medlem af den jødiske menighed.

Kilden er fra det supplerende materiale til kildehæftet "Aktionen mod de danske jøder oktober 1943. Flugten til Sverige" (Systeme 2003). Kilden er gengivet med tilladelse fra Otto Rühl.